

پزشکیان پروژه کوچک‌سازی دولت را به سر انجام می‌رساند؟

کوچک‌سازی دولت؛ چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌رو

دولت چهاردهم از آغاز به کار خود کوچک‌سازی دولت به عنوان یکی از اولویت‌های اقتصادی و ساختاری تأکید داشته است. مقامات ارشد اجرایی، از رئیس‌جمهور تا معاون اول و رؤسای سازمان‌ها، بارها بر این نکته تأکید کرده‌اند که

سیاست کوچک‌سازی باید تدریجی، کارشناسانه و همراه با حفظ نیروی انسانی و کیفیت خدمات عمومی اجرا شود تا هم بهره‌وری افزایش یابد و هم عدالت اجتماعی و رضایت مردم حفظ شود. به گزارش اکوایران، علاءالدین رفیع‌زاده، رئیس سازمان اداری و استخدامی با اشاره به برنامه دولت چهاردهم برای پیشبرد دو هدف مهم خود یعنی کوچک‌سازی از یک سو و حفظ نیروی انسانی کارآمد از سوی دیگر است، گفت: در این چهارچوب هیچ نیروی انسانی حذف و یا اخراج نخواهد شد.

دولت چهاردهم بارها از لزوم کوچک‌سازی دولت سخن گفته است. پزشکیان نیز همواره بر این امر تأکید داشته و عنوان کرده است: «راهی جز کوچک‌سازی دولت نداریم» زیرا ادامه حاکمیت نهادهای دولتی در امور اقتصادی، آتش تورم را شعله‌ور می‌کند؛ او تأکید کرد در نظام اقتصادی جدید دولتمردان باید تنها نقش تنظیم‌گری و تسهیل‌گری داشته باشند

رئیس‌جمهوری در نشست‌های مختلف به این موضوع اشاره کرد: دولتی که طی سال‌ها بزرگ و هزینه‌زا شده، امروز بخش عمده‌ای از تورم را بر عهده دارد و تلاش می‌کنیم که دولت را کوچک کنیم. لزوم «کوچک‌سازی ساختار دولت» همچنین در صحن علنی مجلس نیز به دنبال اصلاح بودجه و حذف کسری مورد تأکید قرار گرفت. محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهوری نیز بر پیگیری این سیاست تأکید کرده است. او در دیدار با اعضای دولت گفت: باید مشکل کوچک‌سازی دولت را در دولت چهاردهم حل کنیم و به دولت‌های آینده احاله نشود.

محمدجعفر قائم‌پناه، معاون اجرایی رئیس‌جمهوری نیز تأکید دارد: کوچک‌سازی در برنامه‌ها باقی است و برای هر شش ماه، دستگاه‌ها باید میزان کاهش ساختار خود را بر اساس شاخص‌های مشخص اعلام کنند. در حالی که ناکارآمدی، فساد و پیچیدگی ساختار اداری سال‌هاست به مطالبه عمومی تبدیل شده، مسعود پزشکیان از «منجمد بودن» این نظام سخن می‌گوید و وعده داده است که با کاهش ساعت کار، تعطیلی سازمان‌های غیرضروری و ادغام نیروهای مازاد، راهی تازه برای بازسازی دولت باز کند؛ مسیری دشوار که نیازمند بازنویسی مأموریت‌ها، بازآرایی قوانین و شکستن قالب‌های فرسوده است.

در این نشست‌ها از سوی مقامات تأکید شده که در طرح کوچک‌سازی هیچ کارمندی اخراج نمی‌شود و کاهش حقوقی رخ نخواهد داد. فاطمه

۷ نکته در نقد سخنان معاون اجرایی رئیس‌جمهور درباره چرایی ادامه فیلترینگ

خدا قوت آقای قائم‌پناه! یک و نیم سال گذشت؛ شما هنوز دنبال چارچوب هستید؟

قائم‌پناه در حالی مدعی است که دولت همه کاری برای رفع فیلترینگ انجام داده که رئیس‌جمهور تا کنون دبیر شورای عالی فضای مجازی که بازمانده از دولت قبل است و همان سیاست‌های محدود کننده را دنبال می‌کند، تغییر نداده است!

عصر ایران نوشت: محمدجعفر قائم‌پناه، معاون اجرایی رئیس‌جمهور در توجیه این که چرا برغم وعده های انتخاباتی مسعود پزشکیان، هنوز فیلترینگ برقرار است، گفته: فیلترینگ در ساختار تصمیم‌گیری ما، متعلق به دولت تنها نیست. شورای عالی فضای مجازی تصمیم می‌گیرد، نه دولت به تنهایی. ما می‌توانیم پیشنهاد بدهیم، فشار بیاوریم، استدلال کنیم و همه این کارها را کرده‌ایم اما نمی‌توانیم یک‌طرفه اجرا کنیم. ما باید چارچوبی را پیدا کنیم که هم حق دسترسی و منافع اقتصادی مردم را تضمین کند، هم نگرانی‌های موجود در زمینه حریم خصوصی مردم و امنیت داده را روشن سازد و ابزار تنظیم‌گری شفاف داشته باشد.

در این باره ۷ نکته قابل ذکر است:

۱- مردم به پزشکیان رای ندادند که این نماینده سابق و وزیر اسبق، در رزومه اش، ریاست جمهوری هم داشته باشد، اصلا تا قبل از سقوط بالگرد رئیس‌جمهور سابق فقید، خیلی‌ها نمی‌دانستند فردی در جهان وجود دارد به نام مسعود پزشکیان، چه رسد به این که او را ولو در تخیلات شان، در قامت رئیس‌جمهور تصور کنند.

اما وقتی همین شخص کاندیدا شد و با شجاعت و صراحت، حرف‌های زد و وعده‌هایی داد که به دلیل مردم نشست، او را برگزیدند تا به آنچه گفته‌جامه عمل بپوشاند؛ یکی از وعده‌های آن کاندیدا که گردش

بدین ترتیب، محافل اجرایی دولت بر این نکته اصرار دارند که کوچک‌سازی باید تدریجی و کارشناسانه باشد تا هم تعهدات دولت به کارمندان محترم شمرده شود و هم ساختار بهینه گردد

دیدگاه‌های مختلف نسبت به سیاست کوچک‌سازی

در فضای سیاست‌گذاری ایران سه رویکرد کلی به کوچک‌سازی مطرح شده است. نگاه اقتصادی صرف: موافقان این رویکرد (مانند رئیس‌جمهوری و برخی اقتصاددانان) بر لزوم تمرکز بر شاخص‌های مالی و بودجه‌ای تأکید می‌کنند. آن‌ها معتقدند انباشت هزینه‌های جاری عامل اصلی تورم و کسری بودجه است و قطع حمایت‌های دولت از اقتصاد می‌تواند کسری‌ها را جبران و رشد بخش خصوصی را تحریک کند.

در این دیدگاه، کاهش هزینه‌ها و حجم دولت مترادف با بهبود فضای کسب‌وکار و عدالت اقتصادی (با کم کردن تبعیض‌های سیاسی اقتصادی) تلقی می‌شود. به عنوان نمونه، صاحب‌نظران اقتصادی به تجربه کشورهای موفق اشاره می‌کنند که با کوچک کردن دولت و واگذاری وظایف به بخش خصوصی مسیر توسعه را پویودند.

نگاه نهادهای/ساختاری: مخالفان ایده «کوچک‌سازی دولت» تأکید می‌کنند مشکل اصلی ایران نه در کمیت دولت بلکه در کیفیت نظام اداری است. «خبرگزاری آنا» در یک گزارش تحلیلی عنوان کرد دولت ایران از نظر شاخص‌های مالی و نیروی انسانی در حد میانگین جهانی یا کمتر است؛ نسبت مخارج دولتی به تولید ناخالص داخلی تنها ۲۳.۵ درصد (در مقابل میانگین

جهانی حدود ۴۰ درصد) و سهم اشتغال بخش عمومی ۱۴.۸ درصد (پایین‌تر از میانگین ۱۸.۴ درصد OECD) است.

منتقدان هشدار می‌دهند که کوچک‌سازی افراطی تا کنون منجر به چابکی نشده، بلکه با خالی کردن ساختارهای عملیاتی، کیفیت خدمات عمومی را تضعیف کرده و بر مشکلات کارکنان افزوده است.

نگاه عدالت‌محور: از این منظر، سیاست کوچک‌سازی باید ضمن حفظ عدالت اجتماعی و پاسخگویی به نیازهای مردم پیش رود. تحلیلگران این رویکرد را با اصلاح ساختاری همراه می‌کنند؛ برای مثال هشدار داده‌اند که برچسب زدن نیروی انسانی به «سربار» می‌تواند نخبان دولت را از کار مأیوس کند و دولت را به کاهش اهداف توسعه‌ای به جای اصلاح بنیادین وادار سازد.

به بیان دیگر، از منظر عدالت اجتماعی «کوچک‌سازی هوشمند» باید با تضمین افزایش کارآمدی و خدمات دولتی همراه باشد، نه صرفاً کاهش کمی بودجه و نیرو. به طور خلاصه، مقامات دولت چهاردهم با ادعان به ضرورت صرفه‌جویی در هزینه‌ها و کارآمدسازی سازمانی خواستار اجرای سیاست کوچک‌سازی شده‌اند، اما در عین حال بر تدریجی بودن این فرآیند، حفظ خدمات عمومی و رعایت حقوق کارکنان تأکید دارند. در مجموع، ارزیابی‌های مختلف نشان می‌دهد کوچک‌سازی موفق، مستلزم تدوین طرح‌های دقیق عملیاتی، اصلاح چارچوب‌های حقوقی و هماهنگی قوا در ایجاد دولت چابک است؛ رویکردی که هم ظرفیت‌های اقتصادی را آزاد کند و هم عدالت اجتماعی و کیفیت حکمرانی را تأمین نماید.

تجربه جهانی نشان می‌دهد

دولت‌ها با کوچک‌سازی و

حذف موازی‌کاری‌ها هم

کیفیت خدمات را افزایش

می‌دهند و هم فشار بر

کارفرمایان را کاهش

می‌دهند؛ به بیان دیگر،

«کوچک‌سازی دولت به

معنای کاهش خدمات دولت نیست

سخن نخست

چرا فناوری هنوز در قوانین ایران به رسمیت شناخته نشده است؟

ادامه از صفحه یک

از جمله آیین‌نامه‌های اجرایی قانون حمایت از شرکت‌ها و قانون جهش تولید دانش‌بنیان، متأسفانه از یک غفلت راهبردی رنج می‌برند: عدم تفکیک میان «نوآوری» و «دانش فنی» و ناتوانی در شناسایی ارزش فناوری به‌عنوان دارایی مستقل.

در نتیجه، فعالان و صاحبان فناوری – کسانی که سال‌ها برای توسعه دانش فنی، الگوریتم، فرآیند یا روش خاصی زحمت کشیده‌اند – برای برخورداری از مزایای قانونی مجبور می‌شوند فناوری خود را در قالب یک محصول نهایی یا نوآوری ملموس عرضه کنند؛ گویی تا زمانی که پیچ و مهره‌ای در قالب یک محصول بسته نشود، دانش فنی ارزش اقتصادی ندارد!

این رویکرد نادرست، که متأسفانه در سیاست‌های رسمی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان نیز استمرار یافته، موجب شده است که بازرگانی فناوری و تجارت دانش فنی در کشور عملاً نامتعارف و غیرقابل انجام باشد. زیرا فناوری به‌عنوان دارایی، قابل ارزش‌گذاری و مبادله تلقی نمی‌شود؛ بلکه تنها به‌عنوان بخشی از تولید یا محصول نهایی شناخته می‌شود.

نتیجه آنکه بسیاری از فناوران، پژوهشگران و شرکت‌های فنی که در مرحله توسعه دانش فنی و فناوری‌های میانی هستند، ناچارند برای دریافت تسهیلات یا شناسایی دانش‌بنیان، خود را به‌طور مصنوعی به سطح ۹ TRL برسانند و محصولی نمایشی معرفی کنند تا از گردونه حمایت‌ها حذف نشوند. این یعنی سیاست‌گذاری به‌جای آنکه رشد فناوری را تسهیل کند، آن را به اجبار تجاری‌سازی زودهنگام سوق می‌دهد.

این خطای راهبردی، نه‌تنها موجب اتلاف منابع مالی و انسانی شده، بلکه به شکل عمیق‌تری باعث بی‌اعتبار شدن مفهوم واقعی «فناوری» در اقتصاد کشور گردیده است. در حالی که در بسیاری از کشورها، دانش فنی و فناوری (حتی بدون تبدیل به محصول) به عنوان دارایی نامشهود قابل ثبت، ارزش‌گذاری، انتقال و معامله است، در ایران هنوز فنوار باید ثابت کند که محصولی ساخته تا فناوری‌اش را «واقعی» بدانند!

اکنون زمان آن رسیده است که معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری و دیگر نهادهای مرتبط، با نگاهی اصلاحی و واقع‌بینانه، بازنگری جدی در تعریف و شناسایی موجودیت «فناوری» در نظام حقوقی و حمایتی کشور انجام دهند.

در غیر این صورت، اقتصاد دانش‌بنیان ما همچنان در سطح تجاری‌سازی‌های سطحی و صوری باقی خواهد ماند، و صاحبان دانش فنی واقعی، قربانی بروکراسی‌هایی خواهند بود که نه ارزش دانش را می‌فهمند و نه مسیر درست توسعه فناوری را می‌شناسند.

اخبار

اخطار رئیس‌جمهور به خودروسازان

رئیس‌جمهور در هشدارى به خودروسازان تأکید کرد که اگر در یک بازه زمانى مشخص موتور خودروها را اصلاح نکنند در تخصیص ارز و مجوز تولید بازنگرى خواهد شد.

به گزارش برنا، رئیس‌جمهور، در شبکه اجتماعى ایکس نوشت: «در جلسه هیئت دولت به خودروسازان اخطار دادم: اگر در یک بازه زمانى معقول موتور خودروها اصلاح نشود و مصرف سوخت به سطح قابل‌قبول نرسد، مجبور خواهیم بود در سیاست تخصیص ارز و صدور مجوز تولید بازنگرى کنیم. در صورت نیاز، فناوری روز دنیا را خریدارى کنیم؛ دولت از این مسیر حمایت خواهد کرد.»

عضو کمیسیون انرژی مجلس:

قیمت حامل‌های انرژی به گونه‌ای واقعی شود که متناسب با در آمد مردم باشد

عضو کمیسیون انرژی مجلس با بیان اینکه قیمت حامل‌های انرژی به گونه‌ای واقعی شود که متناسب با درآمد مردم باشد، گفت: دولت باید بر روی کاهش قاچاق سوخت تمرکز کند.

رضا سپهوند، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در گفت وگو با برنا در مورد اصلاح قیمت حامل های انرژی، گفت: مجلس شورای اسلامی یکی از وظایف خود را آگاه‌سازی دولت درباره تبعات برنامه‌های اقتصادی می‌داند. بیانیه اخیر مجلس نیز در مورد تبعات افزایش قیمت بنزین به همین منظور صادر شده است؛ تا دولت از تجربه‌های گذشته، به ویژه سال ۹۸، درس بگیرد و تصمیمات خود را با دقت بیشتری اتخاذ کند.

وی اظهار کرد: بحث اصلاح قیمت سوخت در حال حاضر در دستور کار قرار دارد. ما معتقدیم باید قیمت حامل‌های انرژی به گونه‌ای واقعی شود که متناسب با درآمد مردم باشد. در حال حاضر، دولت تحت فشار کسری بودجه قرار دارد و به دنبال کاهش هزینه‌ها و قطع پارانه‌های پنهان است.

سپهوند تصریح کرد: مجلس از دولت خواسته است که به تدریج و با برنامه‌ریزی دقیق، قیمت‌ها را افزایش دهد تا از ایجاد شکاف بین قیمت آزاد و پارانه‌ای جلوگیری کند. دولت باید به جای افزایش ناگهانی قیمت‌ها، به تدریج و با توجه به شرایط اقتصادی جامعه، اقدام کند. وی تأکید کرد: دولت نیز به نظر می‌رسد در حال بررسی روش‌های مختلفی برای مدیریت مصرف سوخت و کاهش قاچاق آن است. یکی از پیشنهادات این است که خودروسازان داخلی به سمت تولید خودروهای با مصرف سوخت کمتر حرکت کنند و همچنین روش‌های غیرقیمتی برای کنترل مصرف سوخت مورد توجه قرار گیرد. وی خاطر نشان کرد: دولت باید بر روی کاهش قاچاق سوخت تمرکز کند و از روش‌های مؤثر برای مقابله با این معضل استفاده کند. در این راستا، اقدامات جدی و قاطعانه‌ای لازم است تا بتوان به تدریج به هدف کاهش مصرف و بهبود وضعیت اقتصادی کشور دست یافت.